

18. Kunup, T.V. (2024). Internet rechey ta shtuchnyi intelekt u silskomu hospodarstvi. Informatyka. Kultura. Tekhnika, T. 1, pp. 55–61.
19. Kovtun, Yu. (2023). Yaponiia stvoryla shtuchnyi intelekt, shcho rozshyfrovue «movu» kurei. PaySpace Magazine. Available at: <https://psm7.com/uk/iskusstvennyj-intellekt/yaponiya-sozdala-iskusstvennyj-intellekt-rasshifrovyvayushhij-yazyk-kur.html>.
20. Vynnychuk, R.O. (2024). Shtuchnyi intelekt v kharchovii promyslovosti. Hraal nauky, no. 43, pp. 335–343.
21. Lykholat, S.M., Myskiv, O. M. (2022). Sutnist ahrolohistyky ta yii suchasnyi stan v Ukraini. Akademichni vizii, no. 14.
22. Prokopieva, A.A., Pobochenko, L.M., Pichkurova, Z.V. (2025). Lohistyka ahroprodovolchyykh lantsiuhiv yak instrument zabezpechennia prodovolchoi bezpeky: ryzyky ta strakhovyi aspekt. Aktualni problemy ekonomiky, no. 12(294), pp. 227–238.
23. Zahrebelna, I. L., Kosenko, V. M. (2026). Svitovyi rynok zernovykh kultur: tendentsii, strukturni zminy ta innovatsiini chynnyky konkurentospromozhnosti. Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii, no. 27.
24. Khalakhur, Yu.L., Kachur, Yu.O. (2025). Tsyfrova transformatsiia yak chynnyk formuvannia ta realizatsii eksportnoho potentsialu pidpriemstv kharchovoi promyslovosti. Ekonomichniy prostir, no. 208, pp. 366–372.
25. Kryvokhyzha, Ye.M., Voitik, A.V., Reznichenko, V.P. (2025). Analiz svitovykh trendiv uprovadzhennia shtuchnoho intelektu v ahronomiiu ta yikhnyi vplyv na stalyy rozvytok. Ahrarni innovatsii, no. 33, pp. 169–176.
26. Sierov, I.V. (2024). Stalyy rozvytok ahrobiznesu cherez vprovadzhennia ekoinnovatsiy. Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky, T. 9, no. 3, pp. 407–411.
27. V Ukraini rozrobliat zakon pro shtuchnyi intelekt za pravylamy YeS, – Mintsyfry. Biznes tsenzor. 2026. Available at: <https://censor.net/n4008735>.

Олексій Ю. Діброва\*

## ЕКОНОМІЧНО-ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ОБГРУНТУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ В УМОВАХ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНИХ РИЗИКІВ

*Дане дослідження присвячене комплексному аналізу специфічних особливостей, притаманних економічному та фінансовому аналізу, а також безперервному моніторингу реалізації інвестиційних проєктів у воєнний та наступний післявоєнний періоди відновлення української економіки.*

*Дослідження зумовлено перспективами масштабного залучення іноземного капіталу та міжнародних партнерів, що об'єктивно диктує нагальну необхідність упровадження та інтеграції загально визнаних міжнародних підходів до фінансово-економічного оцінювання інвестиційних проєктів.*

*Автор розкриває необхідність багатоаспектного та динамічного врахування інвестиційних ризиків. Особливу увагу приділено необхідності відображення впливу військових, політичних та географічних чинників, які безпосередньо формують турбулентне макроекономічне середовище запланованих проєктів. Для нівелювання цих невизначеностей у роботі наголошено на методологічній потребі диференціації премії за ризик протягом усього часового горизонту виконання інвестиційного рішення замість застосування статичної, незмінної ставки дисконтування.*

*З метою вдосконалення аналітичного інструментарію запропоновано доповнити традиційні метрики оцінювання проєктів, що базуються на дисконтуванні майбутніх грошових потоків, сучасною методологією управління освоєним обсягом. У дослідженні показано, що ця методологія слугує ключовим інструментом на фазі активної реалізації проєкту, забезпечуючи належні засоби для оцінювання його статусу в режимі реального часу, його вартісної ефективності та фізичного прогресу.*

*Дослідження підкреслює важливе значення створення надійної інтегрованої системи моніторингу для відстеження фінансово-економічних прогнозів на операційній стадії проєкту. Такий проактивний аналітичний підхід забезпечує своєчасне виявлення перевищення бюджету або відхилень від графіка, що дозволяє менеджменту оперативного вживати коригувальних заходів або ухвалювати обґрунтовані стратегічні рішення щодо економічної доцільності продовження проєкту в умовах високої волатильності та непередбачуваності.*

*Ключові слова:* інвестиційні проєкти, фінансово-економічне обґрунтування, проєктні ризики, метод освоєних обсягів.

*Формл. 7. Літ. 11.*

*DOI:* 10.32752/1993-6788-2026-1-300-305-314

*ORCID ID:* <https://orcid.org/0000-0002-4104-9500>

Oleksii Dibrova

## ECONOMIC AND FINANCIAL ASPECTS OF SUBSTANTIATION AND IMPLEMENTATION OF INVESTMENT PROJECTS UNDER MILITARY AND POLITICAL RISKS

*This study is dedicated to a comprehensive scientific examination of the specific features inherent in the economic and financial analysis, as well as the continuous monitoring of investment project implementation during the critical wartime and subsequent post-war recovery periods of*

---

\* Kyiv National University of Construction and Architecture. Ukraine.

*Ukrainian economy. The global urgency of this research is deeply driven by the prospective large-scale involvement of foreign capital and international partners, which objectively dictates a strict necessity to adopt and integrate universally recognized international evaluation approaches.*

*The author reveals the critical necessity for a multi-aspect and highly dynamic consideration of investment risks. Special attention is paid to the profound impact of military, political, and complex geographical factors that directly shape the turbulent macroeconomic environment of the planned projects. To address these high uncertainties, the paper strongly emphasizes the methodological need for differentiating the risk premium over the entire timeline of the investment decision's execution, rather than applying a static, unchangeable rate.*

*Furthermore, to significantly enhance the analytical framework, it is proposed to supplement the traditional project evaluation metrics which are heavily based on the discounting of generated future cash flows with the advanced Earned Value Management methodology. The study demonstrates that this method serves as a pivotal tool during the active implementation phase, offering precise instruments for assessing the project's real-time status, cost efficiency, and physical progress.*

*Finally, the research underscores the vital importance of establishing a robust, integrated monitoring system for tracking financial and economic forecasts during the operational phase. This proactive analytical approach ensures timely identification of budget overruns or schedule deviations, thereby enabling management to execute swift corrective actions or make well-founded, strategic decisions regarding the economic feasibility of continuing the project under highly volatile and unpredictable conditions.*

**Keywords:** *investments projects, financial and economic substantiation, project risks, earned value management.*

**Peer-reviewed, approved and placed:** 03.06.2026

**Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями.** Сучасний етап розвитку економіки України характеризується безпрецедентними викликами, зумовленими руйнівними наслідками військових дій та необхідністю масштабної майбутньої відбудови [1]. У цих специфічних умовах традиційні підходи до фінансово-економічного аналізу та моніторингу інвестиційних проєктів втрачають свою ефективність через екстремальний рівень невизначеності та динамічність макроекономічного середовища. Реалізація проєктів у воєнний та повоєнний періоди вимагає не просто залучення масштабного капіталу, а й докорінної трансформації теоретико-методичних інструментів їх оцінювання. Головна проблема полягає у відсутності адаптованих механізмів, які б дозволяли комплексно враховувати специфічні воєнно-політичні та географічні ризики, гнучко диференціювати премію за ризик у часі, а також здійснювати оперативний контроль за поточним статусом проєкту на стадії його безпосереднього впровадження.

Окреслена проблематика безпосередньо пов'язана з вирішенням стратегічних державних завдань щодо залучення та ефективного використання інвестицій іноземних партнерів і міжнародних фінансових інституцій. Для забезпечення прозорості та підтвердження доцільності фінансування виникає гостра практична потреба в інтеграції вітчизняних методик із загальноновизнаними міжнародними підходами. Зокрема, зв'язок із практичними завданнями виражається у необхідності розробки динамічних моделей дисконтування грошових потоків (DCF) із застосуванням змінної

премії за ризик, впровадження у практику моніторингу методу освоєних обсягів (EVM) для запобігання перевищенню бюджетів та зриву термінів, створення надійних систем раннього реагування на відхилення від прогнозних показників.

З наукової точки зору дослідження спрямоване на розширення теоретико-методичного базису фінансово-економічного аналізу та проектного менеджменту в умовах форс-мажорних обставин тривалого характеру.

**Аналіз останніх публікацій по проблемі.** Питання фінансово-економічного оцінювання інвестиційних проєктів, управління ризиками та впровадження сучасних методів моніторингу перебувають у центрі уваги багатьох провідних вітчизняних та зарубіжних науковців.

Теоретико-методологічні основи обґрунтування інвестиційних проєктів, урахування ризиків та формування капітальних бюджетів висвітлені у фундаментальних працях таких зарубіжних класиків як Ю. Бриггем [2], Р. Брейли и С. Майерс [3], а також у роботах відомих українських економістів І. Бланка [4], Т. Майорової [5], В. Савчука [6, 7] тощо. Вони заклали базис для оцінювання доцільності інвестиційних рішень у ринкових умовах.

Проблематика впровадження та практичного використання методу освоєних обсягів (Earned Value Management - EVM) як ключового інструменту контролю за реалізацією проєктів досліджувалася переважно у межах стандартів Інституту управління проєктами (PMI), зокрема у зведенні знань РМВОК [8], а також у наукових працях К. Флемінга, Дж. Коппельмана [9] та інших західних фахівців. В адаптацію цих міжнародних підходів до специфіки вітчизняної практики вагомий внесок зробили такі дослідники, як С. Бушуєв, Яковенко В. [10] тощо.

Попри наявність ґрунтовних напрацювань, переважна більшість існуючих методів фінансово-економічного аналізу орієнтована на статичні умови або передбачає прогнозовані коливання ринкової кон'юнктури. Залишаються недостатньо вивченими питання синергетичного поєднання методів DCF та EVM в умовах екстремальної невизначеності воєнного та повоєнного періодів.

Зокрема, потребує подальшого розвитку питання диференціації премії за ризик протягом життєвого циклу проєкту, яка б враховувала зміну інтенсивності воєнно-політичних загроз на різних стадіях його реалізації. Також існує гостра практична потреба у створенні комплексних моделей моніторингу для ефективної взаємодії з іноземними інвесторами на основі міжнародних стандартів, що й зумовило вибір теми цього дослідження.

**Формулювання цілей дослідження (мета статті)** є теоретико-методологічне обґрунтування та розробка рекомендацій щодо удосконалення інструментарію фінансово-економічного аналізу і моніторингу реалізації інвестиційних проєктів у специфічних умовах воєнного та повоєнного періодів на основі інтеграції міжнародних підходів та адаптації оціночних показників до високого рівня невизначеності макросередовища.

**Виклад основних результатів та їх обґрунтування.** Поточний стан України свідчить про необхідність масштабного відновлення національної економіки у

повоєнний період, що потребуватиме залучення безпрецедентних обсягів іноземного капіталу. Західні партнери та міжнародні фінансові інституції (МВФ, Світовий банк тощо) заявляють про готовність фінансувати проєкти відбудови, проте доступ до цих ресурсів жорстко регламентуватиметься прозорістю та ефективністю їх використання. За цих умов традиційні підходи до оцінювання доцільності капіталовкладень потребують адаптації до нових реалій, економічно-фінансові аспекти обґрунтування та моніторингу інвестиційних проєктів у повоєнній Україні мають базуватися на європейських стандартах проєктного аналізу та проєктного менеджменту.

Низька результативність багатьох поточних проєктів змушує переглянути підходи до оцінювання їхніх майбутніх економічних вигод. Невідповідність фактичних результатів плановим показникам зазвичай спричинена трьома ключовими факторами: непередбачуваність ризиків (складнощі з ідентифікацією та оцінкою специфічних воєнно-політичних загроз), регіональна специфіка (необхідність диференціювати ризики залежно від умов конкретного регіону, де ведеться діяльність), застарілий інструментарій (брак сучасних методів оцінки того, як саме зміщення дедлайнів та перевищення бюджету впливають на чисту приведену вартість). Через це бізнесу необхідні нові інструменти прогнозування грошових потоків. Вони дозволять ухвалювати обґрунтовані рішення щодо старту чи продовження проєктів.

Традиційно для аналізу фінансової ефективності використовують класичні показники: чисту приведену вартість (NPV), внутрішню норму рентабельності (IRR), індекс прибутковості (PI) та дисконтований період окупності (DPP). Ключову роль тут відіграє NPV, який зводить майбутні грошові потоки до теперішньої вартості через процедуру дисконтування.

Проте сучасні реалії України вимагають гнучкого підходу до визначення ставки дисконтування. Вона має включати премію за ризик, яка відрізняється залежно від локації проєкту. Крім того, ставка повинна змінюватися по роках на основі макроекономічних прогнозів, військово-політичної динаміки, рівня інфляції, ситуації на ринку праці тощо.

Емпіричні дослідження свідчать, що планове значення NPV, обчислене на стадії розробки техніко-економічного обґрунтування (ТЕО), переважно залишається статичним протягом усього життєвого циклу проєкту. Водночас вітчизняний та світовий досвід доводить, що реальні параметри більшості проєктів зазнають значних відхилень від цільових строків та бюджетних обмежень. Це зумовлює суттєву різницю між фактичною фінансовою результативністю та прогнозними показниками, причому переважно у бік погіршення (негативний тренд).

Зазначена невідповідність є наслідком синергетичного впливу комплексу деструктивних факторів, які доцільно класифікувати за джерелом походження:

- екзогенні (зовнішні) фактори: висока волатильність воєнно-політичного та макроекономічного середовища; цінові коливання на ринках виробничих ресурсів; логістичні ускладнення; похибки первинних прогнозних розрахунків та виникнення непередбачуваних витрат тощо;

- ендегенні (внутрішні) фактори: рівень ефективності операційного менеджменту та використання ресурсного потенціалу; динаміка продуктивності праці та кваліфікаційний рівень персоналу; ступінь дотримання календарного графіка виконання робіт (випередження або лаг у часі).

У сучасній практиці інвестиційного менеджменту провідне місце серед інструментів ідентифікації, оцінювання та аналізу впливу ризикоутворюючих факторів на результуючі показники проєктів посідають такі методи [7]:

- аналіз чутливості (сенситивності), спрямований на порівняльне оцінювання ступеня детермінації інтегрального показника NPV під впливом варіації окремих екзогенних та ендегенних чинників;

- сценарний аналіз, що передбачає комплексне оцінювання ширшого спектра інтервальних змін параметрів середовища функціонування проєкту через побудову багатофакторних моделей;

- імітаційне моделювання Монте-Карло, яке базується на стохастичному оцінюванні ризиків та їхнього впливу на ефективність інвестицій шляхом генерації множини випадкових сценаріїв поведінки ключових проєктних змінних з урахуванням законів їхнього ймовірнісного розподілу.

Отже, розглянутий інструментарій формує аналітичний базис для прогностичного оцінювання проєктних ризиків. Застосування цих методів дозволяє здійснити кількісний вимір потенційних відхилень від цільових орієнтирів, забезпечуючи обґрунтованість управлінських рішень щодо релевантності та економічної доцільності подальшої реалізації проєкту.

Варто наголосити, що вищезазначений інструментарій застосовується переважно на предінвестиційній стадії для попереднього оцінювання доцільності ініціювання проєкту. Водночас виникнення деструктивних ризиків безпосередньо на етапі капіталовкладень та операційного впровадження здатне нівелювати очікувані фінансові результати. Наявні методологічні підходи не забезпечують можливості оперативно визначати вплив відхилень фактичних параметрів на інтегральні показники ефективності, що обмежує менеджмент та стейкхолдерів у розробці превентивних заходів.

З метою вирішення цієї проблеми пропонується розширити комбінацію інструментів, які застосовуються в управлінні вартістю проєктів, шляхом доповнення класичного методу розрахунку чистої приведеної вартості проєкту інструментарієм відомого в управлінні проєктами методу освоєних обсягів EVM (Earned Value Management) [8, 9].

Методологія EVM дозволяє здійснювати моніторинг часових та вартісних відхилень фактичного перебігу проєкту від базового плану. Ключовою перевагою інтеграції цього підходу є забезпечення функції раннього попередження про дисбаланс. На основі екстраполяції поточних тенденцій стає можливим прогностичне моделювання фінальних термінів (ETC) та очікуваного бюджету (EAC), що створює підґрунтя для реалізації коригуючих управлінських впливів, мінімізації бюджетного дефіциту та обґрунтування стратегічних рішень щодо релевантності подальшого фінансування проєкту.

Методологічний базис концепції освоєного обсягу (EVM) формують три фундаментальні базові метрики, фіксовані на визначену контрольну дату [8]:



- Планова вартість (Planned Value, PV) – бюджетна вартість робіт, передбачена календарним планом-графіком для виконання на момент оцінювання.

- Фактична вартість (Actual Cost, AC) – сукупність фактичних витрат, понесених на обсяг виконаних робіт.

- Освоєний обсяг (Earned Value, EV) – планова вартість обсягу робіт, який було фактично виконано на контрольну дату.

Агрегування зазначених вартісних параметрів дозволяє розрахувати систему похідних абсолютних та відносних індикаторів для оцінювання поточного статусу проекту та відхилень від базового плану:

- відхилення по вартості (Cost Variance, CV), що відображає абсолютну різницю між плановою вартістю виконаних робіт та фактичними витратами:

$$CV = EV - AC \quad (1)$$

- відхилення по розкладу (Schedule Variance, SV), яке у вартісному еквіваленті характеризує масштаб різниці між фактичним обсягом виконаних робіт і запланованим:

$$SV = EV - PV \quad (2)$$

- індекс виконання вартості (Cost Performance Index, CPI) – відносний коефіцієнт ефективності використання фінансових ресурсів:

$$CPI = EV/AC \quad (3)$$

- індекс виконання розкладу (Schedule Performance Index, SPI) – відносний показник ступеня дотримання календарного графіка робіт:

$$SPI = EV/PV \quad (4)$$

Інтерпретація отриманих значень вказаних показників полягає у наступному:

- бюджетний аспект: умова  $EV > AC$  та  $CPI > 1$  свідчить про наявність економії бюджетних коштів; в протилежному випадку ( $EV < AC$ ,  $CPI < 1$ ) ми стикаємось із перевитратами бюджету;

- часовий аспект: перевищення освоєним обсягом планового бюджету ( $EV > PV$ ) та  $SPI > 1$  вказує на випередження розкладу виконання проекту; за умов  $EV < PV$  та  $SPI < 1$  очевидним є відставання від графіка.

У практичній діяльності менеджмент часто постає перед проблемою суперечливості векторів відхилень, коли економія витрат супроводжується відставанням по строках реалізації проекту або навпаки. За таких умов ізольоване оцінювання коефіцієнтів CPI та SPI не забезпечує релевантної інтегральної оцінки. Задля об'єктивізації аналізу та нівелювання зазначеної інформаційної асиметрії пропонується розраховувати критичний індекс проекту CR (Critical Ratio), який інтегрує вартісну та часову компоненти:

$$CR = CPI \times SPI \quad (5)$$

Проектний статус вважається задовільним за умови  $CR > 1$ . Якщо значення параметра  $CR < 1$ , стан реалізації проекту потребує негайних корегуючих дій.

Важливою аналітичною перевагою методології EVM є її прогностичний потенціал, який через екстраполяцію виявлених трендів дозволяє моделювати фінальні параметри інвестиційної фази проекту.

Очікуваний бюджет проекту EAC (Estimation at Completion) визначається наступним чином:

$$EAC = BAC / CPI \quad (6)$$

де BAC (Budget at Completion) – плановий бюджет усього проекту.

Очікувану тривалість проекту TAC (Time at Completion) визначають так:

$$TAC = T / SPI \quad (7)$$

де T – планова тривалість інвестиційної фази проекту відповідно до базового календарного графіка.

Попри універсальність інструментарію EVM у контексті вартісно-часового контролю, максимізація достовірності розрахунків потребує врахування низки системних методологічних обмежень [9]:

- Дискретність планування: ефективна імплементація методу критично залежить від детальної декомпозиції робіт (WBS) та чіткої ідентифікації часових меж кожного етапу.

- Проблема алокації витрат: інструментарій обмежений у можливостях точного та релевантного розподілу накладних (непрямих) витрат проекту по конкретних пакетах робіт.

- Похибки на завершальній стадії: дослідження підтверджують зниження об'єктивності прогностичних метрик на фінальних стадіях реалізації (коли готовність становить понад 80–90%). Це вимагає обережності при інтерпретації показників наприкінці життєвого циклу.

- Рання стабілізація відхилень: емпірично доведено, що вартісні та календарні відхилення, зафіксовані на етапі виконання перших 15% обсягу проекту, з високою ймовірністю масштабуються та зберігають свій вектор до моменту його завершення [11].

Задля підвищення предиктивної спроможності інструментарію вартісного менеджменту, забезпечення оперативного пронозування відхилень бюджету і дедлайнів, оцінювання динаміки інтегрального ефекту на ранніх етапах інвестиційного циклу обґрунтовано доцільність конвергенції розглянутих методичних підходів. Традиційна концепція розрахунку NPV уможливорює приведення майбутніх грошових потоків до теперішньої вартості, проте її математичний апарат є статичним і не дозволяє релевантно моделювати трансформації чистої приведеної вартості у випадку порушення запланованих інвестиційних витрат або пролонгації термінів впровадження.



З метою динамічного коригування прогностичного значення NPV проекту залежно від його фактичного статусу запропоновано модифікацію базової розрахункової моделі шляхом інтегрування мультиплікативних коефіцієнтів, які відображають поточні тренди виконання робіт.

Оскільки інструментарій EVM розгортається безпосередньо під час операційного впровадження проекту (на відміну від предінвестиційного моделювання), обчислені на проміжних моніторингових етапах індекси CPI та SPI можуть виступати коригуючими параметрами для адаптації первинного значення NPV. Релевантність такого підходу підтверджується емпіричними даними, згідно з якими операційні та вартісні тренди, сформовані на ранніх фазах реалізації (при досягненні близько 15% сукупного обсягу робіт), характеризуються високим ступенем стабільності та екстраполюються на подальший життєвий цикл проекту [11].

Отже, на етапі активного інвестування (до моменту генерації чистих операційних доходів) врахування виявлених відхилень дозволяє обчислити скориговану чисту приведену вартість проекту, що забезпечує аналітичний базис для ухвалення стратегічних рішень щодо доцільності пролонгації, консервації чи закриття проекту.

Розглянемо деталізовану архітектуру та особливості запропонованого інтеграційного підходу. На етапі операційної імплементації проекту (у межах його інвестиційної фази) в детермінованих моніторингових точках здійснюється розрахунок індексів CPI та SPI. Отримані метрики слугують аналітичним підґрунтям для предиктивного моделювання фінальних параметрів очікуваної вартості проекту EAC та прогностичного терміну завершення капітальних робіт TAC. Оскільки методологія EVM базується на екстраполяції поточних тенденцій на майбутні періоди, визначення параметра TAC дозволяє адаптувати часову шкалу та релевантно реструктуризувати інтервали розподілу майбутніх грошових потоків. Показник EAC може бути використаний в якості очікуваних інвестицій, релевантних поточному стану реалізації проекту, для перерахунку NPV, що також передбачає врахування у ставці дисконту актуальних оцінок ризиків.

Для формалізації зазначеного підходу доцільно розглянути модельну ситуацію, за якої на певну контрольну дату фіксується випередження календарного графіка реалізації проекту ( $SPI > 1$ ). З позиції проектного менеджменту збереження такої динаміки є раціональним для формування часового буфера з метою нівелювання потенційних екзогенних загроз. Проте з погляду фінансової теорії інтенсифікація робіт зумовлює зміщення початку наступних етапів капіталовкладень на більш ранні часові інтервали. У контексті концепції вартості грошей у часі дострокова акумуляція та капіталізація фінансових ресурсів призводить до зростання теперішньої вартості інвестиційних витрат, оскільки кошти вилучаються з альтернативного обігу або залучаються раніше, ніж прогнозувалося.

Таким чином, розроблений методичний підхід створює надійний аналітичний базис для превентивного управління вартістю проектів. Це забезпечує можливість ухвалення гнучких, обґрунтованих рішень щодо доцільності подальшого фінансування, реструктуризації або своєчасної консервації проектів, мінімізуючи ризики капітальних витрат.

Запропонований підхід не лише створює надійний аналітичний базис для превентивного управління в умовах високої волатильності та воєнно-політичних ризиків, а й виступає дієвим інструментом підвищення інвестиційної привабливості вітчизняних проєктів. Зрозуміла для іноземного капіталу система вартісно-часового контролю мінімізує трансакційні ризики, сприяє зростанню довіри та відкриває додаткові можливості для залучення західних партнерів, донорів і міжнародних фінансових інституцій до фінансування проєктів повоєнного відродження економіки України.

**Висновки та перспективи подальших досліджень.** Дослідження показало, що залучення капіталу іноземних партнерів для відбудови України об'єктивно вимагає переходу до міжнародних стандартів оцінювання. Традиційні вітчизняні підходи у сучасних реаліях демонструють обмежену ефективність через високу волатильність макросередовища та непередбачуваність чинників впливу. Необхідність багатоаспектного оцінювання ризиків, детермінованих воєнно-політичними та географічними факторами, реалізована у пропозиції динамічної диференціації премії за ризик. Доведено доцільність зміни цієї ставки протягом усього життєвого циклу інвестиційного рішення залежно від фази реалізації проєкту та поточного рівня безпекових загроз у регіоні його локалізації.

Запропонована модель інтеграції класичного методу дисконтування грошових потоків, який використовується для попереднього оцінювання ефективності інвестицій, із міжнародним методом освоєних обсягів EVM. Такий синергетичний підхід дозволяє перенести фокус уваги з абстрактних прогнозів на жорсткий оперативний контроль фактичних витрат, термінів та фізичного обсягу виконаних робіт на стадії безпосереднього впровадження проєкту.

Визначено, що безперервний моніторинг прогнозних фінансово-економічних показників під час операційної фази є критично важливим елементом системи раннього реагування. Він забезпечує менеджмент об'єктивною інформацією для своєчасного ухвалення рішень щодо коригування параметрів проєкту або оцінювання доцільності його продовження в умовах форс-мажорних обставин тривалого характеру.

Незважаючи на отримані результати, низка питань потребує подальшого наукового опрацювання. Перспективними напрямками майбутніх досліджень є розробка автоматизованих комп'ютерних моделей (на основі методів штучного інтелекту або нечіткої логіки) для автоматичного перерахунку диференційованої премії за ризик у режимі реального часу; адаптація інтегрованого підходу до специфіки масштабних інфраструктурних проєктів державного значення; дослідження особливостей страхування та гарантування воєнно-політичних ризиків міжнародними фінансовими інституціями та їх безпосереднього впливу на грошові потоки проєктів відновлення України.

1. \$800 млрд на відбудову України: чи є куди їх вкладати і хто захоче віддати такі гроші. URL:<https://minfin.com.ua/ua/invest/articles/800-mlrd-na-vosstanovlenie-ukrainy-est-kuda-ih-vkladivat-i-kto-zahochet-otdat-takie-dengi/>

2. Brigham, E.F. and Houston, J.F., 2021. Fundamentals of financial management. 16th ed. Boston: Cengage Learning.

3. Brealey, R.A., Myers, S.C., Allen, F. and Edmans, A., 2023. Principles of corporate finance. 14th ed. New York: McGraw-Hill Education.
4. Бланк, Ігор Олександрович. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / І. О. Бланк. Київ: Ельга. 2008. 723 с
5. Майорова Т. В., Урванцева С. В., Луців П. Б. Капітальні інвестиції в умовах воєнного стану та інструменти їх фінансування. Ефективна економіка. 2025. № 1. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.1.22>
6. Савчук В.П. Практична енциклопедія фінансового менеджера. Київ: Лабораторія, 2025. 1184 с.
7. Савчук В.П. Ризик-менеджмент. Київ: Лабораторія, 2024. 304 с.
8. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide). Sixth edition. Newtown Square: Project Management Institute, 2017. 726 p
9. Fleming Q., Koppelman J. Earned Value Project Management. 4th edition. Newtown Square: Project Management Institute, 2016. 231 p.
10. Бушуєв С.Д., Бушуєв Д.А., Бушуєва В.Б., Fleming Q., Koppelman J. Earned Value Project Management Пузійчук А.В., Яковенко В.Б. Когнітивні механізми управління складними системами. Монографія. Київ, 2023. 376с.
11. Larson, E.W. and Gray, C.F., Project Management: The Managerial Process, 8th ed, McGraw-Hill Education, New York, 2021. 682 p.

- 
1. \$800 mlrd na vidbudovu Ukrainy: chy ye kudy yikh vkladaty i khto zakhoche viddaty taki hroshi.
  2. Brigham, E.F. and Houston, J.F., 2021. Fundamentals of financial management. 16th ed. Boston: Cengage Learning.
  3. Brealey, R.A., Myers, S.C., Allen, F. and Edmans, A., 2023. Principles of corporate finance. 14th ed. New York: McGraw-Hill Education.
  4. Blank, I. O., 2008. Finansovy menedzhment. Kyiv: Elha.)
  5. Maiorova T. V., Urvantseva S. V., Lutsiv P. B. Kapitalni investysii v umovakh voiennoho stanu ta instrumenty yikh finansuvannia. Efektyvna ekonomika. 2025. № 1.URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.1.22>
  6. Savchuk V.P.Praktychna entsyklopediia finansovoho menedzhera. Kyiv: Laboratoriia, 2025. 1184 p.
  7. Savchuk V.P. Ryzkyk-menedzhment. Kyiv: Laboratoriia, 2024. 304 p.
  8. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide). Sixth edition. Newtown Square: Project Management Institute, 2017. 726 p
  9. Fleming Q., Koppelman J. Earned Value Project Management. 4th edition. Newtown Square: Project Management Institute, 2016. 231 p.
  10. Bushuiev S. D., Bushuiev D. A., Bushuieva V. B., Puziichuk A. V., Yakovenko V. B. Kohnityvni mekhanizmy upravlinnia skladnymi systemamy. Monohrafiia. Kyiv. 2023. 376 p.
  11. Larson, E.W. and Gray, C.F., 2021. Project Management: The Managerial Process, 8th ed, McGraw-Hill Education, New York, USA. 682 p.